

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут міжнародної освіти
Кафедра мовної підготовки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор
з навчально-педагогічної роботи
Александр ГОЛОВКО

08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Іноземна мова

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
галузь знань	12 Інформаційні технології
спеціальність	122 Комп'ютерні науки
освітня програма	Комп'ютерні науки
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	комп'ютерних наук

2022 / 2023 навчальний рік

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут міжнародної освіти
Кафедра мовної підготовки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-педагогічної роботи

_____ Олександр ГОЛОВКО

«_____» _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Іноземна мова

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>
галузь знань	<u>12 Інформаційні технології</u>
спеціальність	<u>122 Комп'ютерні науки</u>
освітня програма	<u>Комп'ютерні науки</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>комп'ютерних наук</u>

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІМО
«31» серпня 2022 року, протокол № 5

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: докт. пед. наук, проф. Наталя УШАКОВА,
ст. викл. Вікторія КОСЬМІНА

Програму схвалено на засіданні кафедри мовної підготовки 1
Протокол від «29» червня 2022 року № 11

Завідувачка кафедри мовної підготовки 1

Наталя УШАКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньої програми 122 «Комп'ютерні науки»

Гарант освітньої програми 122 «Комп'ютерні науки»

Сергій БОГУЧАРСЬКИЙ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету комп'ютерних наук

Протокол від «26» вересня 2022 року № 2

Голова науково-методичної комісії факультету комп'ютерних наук

Лариса ВАСИЛЬЄВА

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни “Іноземна мова” укладено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **першого (бакалаврського) рівня** вищої освіти, напряму підготовки: 122 «Комп’ютерні науки».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Навчання Іноземної мови має практичну мету формування в іноземних студентів першого курсу факультету комп’ютерних наук комунікативної компетентності на рівні, достатньому для вирішення нескладних комунікативних завдань у соціально-побутовій, соціокультурній і навчально-професійній сфері спілкування, що передбачає формування навичок і вмінь в основних видах мовленнєвої діяльності – читанні, письмі, говорінні й аудіюванні, в уживанні мовних засобів для реалізації певних тактик мовленнєвої поведінки для досягнення комунікативної мети. Базою формування комунікативної компетентності є опанування системи української мови й оволодіння фонетичними, лексичними та граматичними навичками.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

– формування і розвиток в іноземних студентів необхідних мовних та мовленнєвих навичок і умінь в усіх видах мовленнєвої діяльності для реалізації комунікативної мети навчання і задоволення комунікативних потреб у професійному та побутовому спілкуванні;

– оволодіння студентами різними формами комунікації в навчально-професійній та соціально-культурній сферах спілкування.

В ході вивчення дисципліни у студента повинні формуватися наступні компетентності.

Загальні компетентності (ЗК).

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

- ФК3. Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв’язності та нерозв’язності алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем.

- ФК6. Здатність до системного мислення, застосування методології системного аналізу для дослідження складних проблем різної природи, методів формалізації та розв’язування системних задач, що мають суперечливі цілі, невизначеності та ризику.
- ФК11. Здатність до інтелектуального аналізу даних на основі методів обчислювального інтелекту включно з великими та погано структурованими даними, їхньої оперативної обробки та візуалізації результатів аналізу в процесі розв’язування прикладних задач.

1.3. Кількість кредитів – 4

Навчальним планом факультету комп’ютерних наук на дисципліну “Іноземна мова” виділено 4 кредити у першому і другому навчальному семестрі.

1.4. Загальна кількість годин - 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов’язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1,2-й	
Лекції	
Практичні заняття	
80 год.	
Самостійна робота	
40 год.	
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

у читанні

– володіти вміннями вивчаючого, ознайомчого та ознайомче-вивчаючого видів читання текстів навчально-професійної і соціально-культурної тематики;

в аудіюванні

– сприймати і адекватно реагувати на висловлювання під час обговорень тем побутової і соціально-культурної сфери спілкування;

у говорінні

– вміти складати монологічне висловлювання на задану тему з використанням необхідних мовних засобів;

– вміти вести діалоги-розпитування і діалоги-бесіди з вивчених тем;

– ставити питання до прочитаного (прослуханого) тексту та відповідати на них;

у письмі

– вміти складати різні типи планів текстів, що вивчаються;

– записувати конспект прочитаного та прослуханого тексту.

В результаті вивчення дисципліни у студента повинні формуватися такі програмні результати навчання (ПРН).

- ПР015. Демонструвати навички спілкування як усно, так і письмово з професійних питань українською мовою та однією з іноземних мов (англійською, німецькою, італійською, французькою, іспанською, тощо).

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1.

Тема 1. Знайомство. Родина.

Фонетико-графічна система української мови.

Українські іменники: позначення істоти та неістоти, антропоніми; однина та множина.

Український алфавіт: літери та звуки. Засоби милозвучності. Різновиди інтонаційних конструкцій. Синтагматичний наголос. Істота/неістота; українські імена.

Тема 2. В аудиторії. На факультеті.

Фонетико-графічна система української мови. Інтонація і наголос. Позначення роду іменників та особових займенників.

Український алфавіт: літери та звуки (продовження).

Синоніми. Антоніми. Розподіл іменників та особових займенників за граматичною категорією роду. Однина і множина іменників, особових та присвійних займенників.

Тема 3. Україна.

Позначення належності предметів і явищ.

Позначення кількості предметів та їхнього порядку в рахуванні: кількісні та порядкові числівники. Присвійні займенники.

Тема 4. Час. Дні тижня. В університеті.

Позначення дії в українській мові. Формули мовленнєвого етикету. Позначення часу дії.

Відмінювання дієслів. Уживання дієслів першої і другої дієвідміни. Уживання дієслів у теперішньому, минулому та майбутньому часі. Мовленнєві кліше для вираження привітання та прощання.

Тема 5. Традиційна українська їжа.

Називний і знахідний відмінки іменників, займенників, прикметників.

Позначення граматичного суб'єкта та прямого об'єкта: називний і знахідний відмінки іменників, займенників, прикметників у однині.

Позначення напрямку руху (дії): питання *куди?*

Тема 6. Відпочинок українців.

Місцевий відмінок іменників, займенників, прикметників.

Позначення місця перебування суб'єкта: уживання прийменників *в (у), на, по, при* та місцевого відмінка іменників, займенників, прикметників у однині.

Засіб пересування (*на* + М.в.).

Позначення часу: *в (у), о+* М.в.

Тема 7. **Мій день.**

Види дієслів: доконаний і недоконаний.

Позначення процесу дії; багаторазової дії; одноразової дії; результату дії.

Тема 8. **Родина мого друга / моєї подруги.**

Родовий відмінок іменників, займенників, прикметників.

Позначення наявності / відсутності: конструкції *У мене (Р.в.) є ... / у мене нема(є)+Р.в.*

Позначення приналежності до суб'єкта.

Місце, *до (від/з)* якого рухається об'єкт.

Тема 9. **У магазині. Покупки.**

Давальний відмінок іменників, займенників, прикметників.

Позначення об'єкта (суб'єкта) - отримувача чого-небудь внаслідок дії суб'єкта: давальний відмінок іменників, займенників, прикметників.

Позначення логічного суб'єкта в конструкціях зі значенням ставлення до особи або предмета розмови (*подобається + Д.в.*).

Позначення віку особи чи предмета.

Тема 10. **Українські свята.**

Орудний відмінок іменників, займенників, прикметників.

Вираження характеристики, ознаки особи, предмета з дієсловами *бути, стати, працювати, захоплюватися, цікавитися, володіти, користуватися, пишатися.*

Позначення спільності дії, або сумісності речовин, матеріалів.

Вираження привітання.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	усього	денна форма			
		у тому числі			
	л	п	лаб.	інд.	с. р.
Розділ 1 Семестр 1					
Тема 1. Знайомство. Родина. Фонетико-графічна система української мови. Українські іменники: позначення істоти та неістоти, антропоніми; однина та множина.	10		8		2
Тема 2. В аудиторії. На факультеті. Фонетико-графічна система української мови. Інтоняція і наголос. Позначення роду іменників та особових займенників.	10		8		2
Тема 3. Україна. Позначення належності предметів і явищ.	10		8		2
Тема 4. Час. Дні тижня. В університеті. Позначення дії в українській мові. Формули мовленнєвого етикету. Позначення часу дії.	10		8		2

Тема 5. Традиційна українська їжа. Називний і знахідний відмінки іменників, займенників, прикметників.	10		8			2
Тема 6. Відпочинок українців. Місцевий відмінок іменників, займенників, прикметників.	10		8			2
Усього годин за перший семестр	60		48			12
Розділ 2 Семестр 2						
Тема 7. Мій день. Види дієслова: доконаний і недоконаний.	15		8			7
Тема 8. Родина мого друга / моєї подруги. Родовий відмінок іменників, займенників, прикметників.	15		8			7
Тема 9. У магазині. Покупки. Давальний відмінок іменників, займенників, прикметників.	15		8			7
Тема 10. Українські свята. Орудний відмінок іменників, займенників, прикметників.	15		8			7
Усього годин за другий семестр	60		32			28
Разом годин за 1-й навчальний рік	120		80			40

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Семестр 1		
1	Знайомство. Родина.	8
2	В аудиторії. На факультеті.	8
3	Україна.	8
4	Час. Дні тижня. В університеті.	8
5	Традиційна українська їжа.	8
6	Відпочинок українців.	8
	Усього за перший семестр	48
Семестр 2		
7	Мій день.	8
8	Родина мого друга / моєї подруги.	8
9	У магазині. Покупки.	8
10	Українські свята.	8
	Усього за другий семестр	32
	Разом	80

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять: 1. Робота з текстами тематики, що вказано у програмі: - читання тексту; - аудіювання (дистанційно, у комп'ютерному класі); 2. Виконання лексико-граматичних завдань відповідно до тем. 3. Усна мовленнєва практика: - аудіювання та підготовка діалогічного мовлення.	18
2	Підготовка до контрольних робіт.	8
3	Робота з додатковим текстовим матеріалом і презентаціями.	6
4	Підготовка до підсумкового контролю.	8
	Разом	40

6. Індивідуальні завдання

7. Методи навчання

На досягнення освітніх цілей спрямовані такі методи навчання іноземних студентів:

– *свідомо-практичний* (провідний метод навчання іноземних мов, тому що, з одного боку, під на практичних заняттях відбувається усвідомлення студентами мовних форм, необхідних для спілкування; з іншого боку, мовним матеріалом оволодівають через іншомовно-мовленнєву діяльність);

– *пояснювально-ілюстративний* (використовують для викладання й засвоєння нового навчального матеріалу, фактів, підходів, оцінок, висновків тощо);

– *репродуктивний* (для застосування студентами вивченого на основі зразка або правила, алгоритму, що відповідає інструкціям, правилам, в аналогічних до представленого зразка ситуаціях);

– *метод проблемного викладання* (використовуючи різні джерела й засоби, у навчанні іноземних студентів викладач ставить проблему, формулює пізнавальні завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує способи розв'язання поставленого завдання; так студенти стають співучасниками наукового пошуку);

– *частково-пошуковий, або евристичний метод* (в організації активного пошуку розв'язання висунутих викладачем (або самостійно сформульованих під керівництвом викладача, на основі евристичних програм і вказівок) пізнавальних завдань. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює викладач / самі студенти у роботі з навчальними посібниками та комп'ютерними програмами. Такий метод, одним із різновидів якого є евристична бесіда, – дієвий спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання);

– *дослідницький метод* (після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктування викладача студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а надалі й реалізують науковий пошук).

Як правило лекційні та практичні заняття проводяться аудиторне. В умовах дії воєнного стану заняття проводяться відповідно до Наказу ректора Харківського

національного університету імені В.Н. Каразіна дистанційно за допомогою платформ Google Meet або Zoom.

8. Форми контролю

Поточний контроль проводиться на кожному занятті. За його допомогою перевіряється рівень сформованості навичок і вмінь в усіх видах мовленнєвої діяльності. У кожному семестрі передбачено проведення *1 контрольної роботи*.

Підсумковий контроль: залік (у письмовій формі) проводиться в кінці 1, 2 семестру.

9. Схема нарахування балів

1 семестр

Поточний контроль, к/р, самостійна робота						Сума			
Розділ 1						Разом	К/р	Залік	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	52	8	40	100
8	8	9	9	9	9				

2 семестр

Поточний контроль, к/р, самостійна робота				Сума			
Розділ 2				Разом	К/р	Залік	
T1	T2	T3	T4	52	8	40	100
13	13	13	13				

Критерії оцінювання навчальних досягнень

На практичних заняттях у кожному семестрі студент може набрати від 1 до 52 балів.

За кожен вивчену тему нараховується від 0 до 8/13 балів, з них: виконання лексико-граматичних завдань, читання текстів, відповіді на питання, продукування монологічних висловлювань заданої тематики, участь у діалогічному мовленні, виконання домашнього завдання.

Контрольна робота оцінюється максимально в 8 балів і містить лексико-граматичні (перевіряють рівень засвоєння знань граматичної системи української мови) і комунікативні (перевіряють рівень сформованості україномовної комунікативної компетенції) завдання. Система оцінювання завдань розроблена в контрольній роботі.

Залікова робота оцінюється максимально в 40 балів, з них: виконання граматичних завдань - 20 балів (за кожний правильний контрольний момент нараховується 1 бал, оцінюється знання граматичних норм української мови); письмове складання монологічного висловлювання (обсягом не менше 8 речень) на запропоновану навчальну або соціокультурну тему – 10 балів (оцінюється відповідність тематиці (не відповідає, частково відповідає, відповідає) – 0-2 бали, повнота висловлювання (елементарна, фрагментарна, неповна, повна) – 0-3 бали, відповідність мовним нормам (не відповідає, часткова, повна) – 0-5 балів); письмова участь у діалогічному мовленні на навчальну, соціокультурну або побутову тематику – 10 балів (оцінюється розуміння репліки співрозмовника та доречність відповіді – 0-3 бали, досягнення комунікативної мети (не досягнута, досягнута) – 0-3 бали, відповідність мовним нормам – 0-5 балів).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка контролю знань і вмінь за дворівневою системою
90 – 100	Зараховано
70 – 89	
50 – 69	
1 – 49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Ушакова Н.І., Алексеєнко Т.М., Кушнір І.М., Петренко І.П. ПАРАЛЕЛЬ. Українська мова для початківців. Вступний курс: навч. посіб. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 64 с.
2. Ушакова Н.І., Алексеєнко Т.М., Кушнір І.М., Петренко І.П. ПАРАЛЕЛЬ. Українська мова для початківців. Базовий курс: навч. посіб. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 108 с.

Допоміжна література

1. Моргунова Н.С., Резван О.О. Мова для всіх. Навчальний посібник з української мови для іноземців. Харків: Міськдрук, 2013. 200 с.
2. Лисенко Н.О., Кривко Р.М., Світлична Є.І., Цапко Т.П. Українська мова для іноземних студентів : навчальний посібник [Текст]. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 240 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Стандарт з української мови як іноземної (рівні : А1, А2, В1 В2 С1). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014, № 750) [Електронний ресурс] / Укл. Н. С. Ніколаєва, Н.О. Бондарєва, А. А. Дем'янюк, М. В. Шевченко, В. В. Овдіюк, М. Ю. Якубовська. – 23 с. – Режим доступу:
http://stryi-vo.edukit.lviv.ua/normativno-pravova_baza/standarti_z_ukrainsjkoj_movi_yak_inozemnoi/
2. Сайти для вивчення української мови іноземцями:
[Loecsen](https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian) <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>
[Українські уроки](https://www.ukrainianlessons.com/) <https://www.ukrainianlessons.com/>
[ILanguages](http://ilanguages.org/ukrainian.php) <http://ilanguages.org/ukrainian.php>
[Funky Ukrainian](http://www.funkyukrainian.com/) <http://www.funkyukrainian.com/>